

AD TAMLAMALARI

ΟΝΟΜΑΤΙΚΟΙ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΙ

A) Belirtili Ad Tamlaması (Οριστικός Προσδιορισμός)
[Καθορισμένος]

κτήτορας	-in (-nin) [γενική]	κτήμα -i (-si) [κτητική γ' πρ.]
----------	------------------------	------------------------------------

♦ Είναι συνδυασμός δυο ουσιαστικών που φανερώνει σε ποιον ή πού ανήκει ένα πράγμα (σχέση ιδιοκτησίας). Σχηματίζεται προσθέτοντας τη γενική πτώση «-in, -nin» στον κτήτορα (προσδιορίζον) και το τρίτο πρόσωπο της κτητικής κατάληξης «-i, -si» στο κτήμα (προσδιοριζόμενο). Στην Τουρκική ο κτήτορας πάντα μπαίνει στην αρχή.

- Çocuğun kitabı (το βιβλίο του [συγκεκριμένου] παιδιού) - Δείχνει ότι το βιβλίο ανήκει στο παιδί
- Üniversitenin öğrencisi (ο φοιτητής του [συγκεκριμένου] πανεπιστημίου)
- Okulun arabaları (τα αμάξια του [συγκεκριμένου] σχολείου)
- Kadının çantası (η τσάντα της [συγκεκριμένης] γυναίκας)
- Yolcunun uçağı (η πτήση του [συγκεκριμένου] επιβάτη)
(~το αεροπλάνο του επιβάτη)
- Sevim'in gözlükleri (τα γυαλιά της Σεβίμ)
- Çocukların kitapları (τα βιβλία των παιδιών)
- Yolcuların uçağı (η πτήση των επιβατών) (~το αεροπλάνο των επιβατών)
- Okulun kapısı - İnsanların gürlütüsü
- Yorgos'un evi - Öğrencinin ceketi
- Dükkanın vitrinleri - Kapıların anahtarları

B) Belirtisiz Ad Tamlaması (Αόριστος Προσδιορισμός)

[Ακαθόριστος]

προσδιορίζον [ονομαστική]	προσδιοριζόμενο -i (-si) [κτητική γ' πρ.]
------------------------------	--

♦ Είναι συνδυασμός δυο ουσιαστικών που φανερώνει το είδος, την ονομασία ή την ιδιότητα του προσδιοριζόμενου. Δεν έχει την έννοια ότι κάτι ανήκει σε κάποιον ή κάπου. Σχηματίζεται μόνο με την κτητική κατάληξη «-i, -si» στο προσδιοριζόμενο. Στην Ελληνική αποδίδεται συνήθως με τους επιθετικούς προσδιορισμούς. Στον «Belirtisiz Ad Tamlaması» το προσδιορίζον είναι σπάνια

1. Δείχνει **είδος, τύπο, φυλή, ράτσα** κτλ. ενός πράγματος:

- Çocuk kitabı (παιδικό βιβλίο) - δε δείχνει ότι το βιβλίο ανήκει σε ένα συγκεκριμένο παιδί
- Üniversite öğrencisi (φοιτητής) [~μαθητής πανεπιστημίου]
- Okul arabası (σχολικό αμάξι)
- Kadın çantası (γυναικεία τσάντα)
- Yolcu uçağı (επιβατικό αεροπλάνο)
- Erkek eldivenleri (ανδρικά γάντια)
- Kadınlar koğuşu (κελί γυναικείων φυλακών)
- Patatya çizeği (μαργαρίτα)
- Kurt köpeğı (λυκόσκυλο)
- Armut ağacı (αχλαδιά)
- Rus halkı (ρωσικός λαός)
- Bulgur pilavı (πιλάφι από πλιγούρι)
- Tavuk çorbasi (κοτόσουπα)
- Ankara kedisi (γάτα Αγκύρας)
- Okul arabaları
- Çocuk çantaları
- İstanbul-Ankara uçağı
- Kız çocuğı
- Anneler günü
- Patatya çayı
- Köpebalığı
- Portakal çizeğı
- Yunan tiyatrosu
- Mevsim salatası
- İnsan gürlütüsü
- Afrika fili

2. Τοπωνυμίες και ονομασίες:

- Tren istasyonu (Σιδηροδρομικός σταθμός) [σταθμός τρένων]
- Taksim Meydanı (Πλατεία Ταξίμ)
- Pire Limanı (Το λιμάνι του Πειραιά)
- Arkeoloji müzesi (Αρχαιολογικό μουσείο)
- İstiklal Caddesi (Λεωφόρος Ελευθερίας)
- Boğaziçi Köprüsü (Η γέφυρα του Βοσπόρου)
- Aristoteles Meydanı (Πλατεία Αριστοτέλους)
- Egnatia Yolu (Η Εγνατία οδός)
- Ayrancı Mahallesi (Η συνοικία Αΐραντζι)
- Atina Üniversitesi
- Mühendislik fakültesi
- Rodos Adası
- FEM Dershaneleri
- Van Gölü
- Toros Dağları
- Ege Denizi
- Portakal Çizeğı Sokağı

3. Δείχνει **καθήκον, επάγγελμα, ιδιότητα, λειτουργήμα** ή **υπηρεσία**:

- Fabrika işçisi (εργάτης [εργοστασίου])
- Ankara Valiliğı (Νομαρχία Αγκυρας)
- Kadıköy Belediyesi (Δήμος Χαλκηδόνας)
- Amerika büyükelçisi (Αμερικανός πρέσβης)
- Meclis başkanı (πρόεδρος της Βουλής)
- İngiltere kralı (Βασιλιάς της Αγγλίας)
- Banka şubesi (Κατάστημα τραπεζής)
- Apartman yöneticisi (διαχειριστής πολυκατοικίας)
- Okul müdürü
- Selanik Konsoloslugu
- Dışişleri Bakanlığı
- Ticaret odası
- Milletvekili
- Gece bekçisi
- Vergi dairesi
- Türkçe öğretmeni

C) Takisiz Ad Tamlaması (Προσδιορισμός Χωρίς Καταλήξεις)

♦ Τα ουσιαστικά που εκφράζουν την ύλη (τα περισσότερα απ' αυτά είναι ονόματα μετάλλων και βιομηχανικών προϊόντων) χρησιμοποιούνται επίσης ως επίθετα, γι' αυτόν το λόγο δεν παίρνουν καταλήξεις και λειτουργούν όπως οι «επιθετικοί προσδιορισμοί»¹:

altın (χρυσός, χρυσαφένιος)	cam (γυαλί, γυάλινος)	deri (δέρμα, δερμάτινος)
bakır (χαλκός, χαλκίνος)	kağıt (χαρτί, χάρτινος)	kumaş (ύφασμα, υφασμάτινος)
demir (σίδηρος, σιδερένιος)	tahta (ξύλο, ξύλινος)	
gümüş (αργυρός, ασημένιος)	elmas (διαμάντι, διαμαντένιος)	

- Altın küpe (χρυσαφένιο σκουλαρίκι) - Kumaş çanta
 - Gümüş tabak (ασημένιο πιάτο) - Demir kapı
 - Elmas yüzük (διαμαντένιο δαχτυλίδι) - Kağıt bardak
 - Deri koltuk (δερμάτινο κάθισμα) - Tahta masa

ΠΡΟΣΟΧΗ!

- Altın küpe*si* (χρυσαφένιο σκουλαρίκι **της/του**) - Kumaş çantası
 - Arabanın deri koltuğu (δερμάτινο κάθισμα **του** αμαξιού) - Bahçenin demir kapısı

D) Zincirleme Ad Tamlaması (Αλυσιδωτός Προσδιορισμός)

♦ Ομάδα ουσιαστικών (πάνω από δυο) όπου το ένα προσδιορίζει το άλλο, συνδεόμενα με τις καταλήξεις της γενικής ή κτητικής, ονομάζεται «αλυσιδωτός ονοματικός προσδιορισμός»:

- Okulun kapısı*nın* anahtarı (το κλειδί της πόρτας του σχολείου)
 - Köyün muhtarını*n* oğlu (ο γιος του κοινοτάρχη του χωριού)
 - Ayşe'nin gözleri*nin* rengi (το χρώμα των ματιών της Αϊσέ)
 - Yeni evimizin duvarları*nın* boyası (το χρώμα των τοίχων του νέου μας σπιτιού)
 - Çocuk kitabı*nın* sayfaları (οι σελίδες του παιδικού βιβλίου)
 - Korku filmi*nin* yönetmeni (ο σκηνοθέτης του θρίλερ) [... της ταινίας τρόμου.]
 - Kadın çantası*nın* fermuarı
 - Kapalı Çarşı'nın dükkanları*nun* vitrinleri
 - Cep telefonunun pilli
 - Öğrencilerin okul kitapları
 - Özden'in dağ çantası
 - Duvar saatinin pilleri

1. Βλ. κεφ. «Sıfatlar».

E) Ad Tamlamalarının Çekimi (Κλίση των Προσδιορισμών)

♦ Κλίνεται μόνο το προσδιοριζόμενο (2^η λέξη). Απλά, πριν την πτώση προσθέτουμε το συνδετικό «-n-»:

Yalın hal (ov.)	çocuğun çantası	(η τσάντα του παιδιού)
-i hali (αιτ.)	çocuğun çantası <i>nı</i>	(την τσάντα του παιδιού)
-in hali (γεν.)	çocuğun çantası <i>nın</i>	(της τσάντας του παιδιού)
-e hali (δοτ.)	çocuğun çantası <i>na</i>	(στην τσάντα του παιδιού) [προς]
-de hali (τοπ.)	çocuğun çantası <i>nda</i>	(στην τσάντα του παιδιού) [βρίσκεται]
-den hali (αφ.)	çocuğun çantası <i>ndan</i>	(από την τσάντα του παιδιού)
Yalın hal (ov.)	çocuğun çantaları	(οι τσάντες του παιδιού)
-i hali (αιτ.)	çocuğun çantaları <i>nı</i>	(τις τσάντες του παιδιού)
-in hali (γεν.)	çocuğun çantaları <i>nın</i>	(των τσαντών του παιδιού)
-e hali (δοτ.)	çocuğun çantaları <i>na</i>	(στις τσάντες του παιδιού) [προς]
-de hali (τοπ.)	çocuğun çantaları <i>nda</i>	(στις τσάντες του παιδιού) [βρίσκεται]
-den hali (αφ.)	çocuğun çantaları <i>ndan</i>	(από τις τσάντες του παιδιού)
Yalın hal (ov.)	çocuk çantası	(η παιδική τσάντα)
-i hali (αιτ.)	çocuk çantası <i>nı</i>	(την παιδική τσάντα)
-in hali (γεν.)	çocuk çantası <i>nın</i>	(της παιδικής τσάντας)
-e hali (δοτ.)	çocuk çantası <i>na</i>	(στην παιδική τσάντα) [προς]
-de hali (τοπ.)	çocuk çantası <i>nda</i>	(στην παιδική τσάντα) [βρίσκεται]
-den hali (αφ.)	çocuk çantası <i>ndan</i>	(από την παιδική τσάντα)
Yalın hal (ov.)	çocuk çantaları	(οι παιδικές τσάντες)
-i hali (αιτ.)	çocuk çantaları <i>nı</i>	(τις παιδικές τσάντες)
-in hali (γεν.)	çocuk çantaları <i>nın</i>	(των παιδικών τσαντών)
-e hali (δοτ.)	çocuk çantaları <i>na</i>	(στις παιδικές τσάντες) [προς]
-de hali (τοπ.)	çocuk çantaları <i>nda</i>	(στις παιδικές τσάντες) [βρίσκεται]
-den hali (αφ.)	çocuk çantaları <i>ndan</i>	(από τις παιδικές τσάντες)

- Çocuğun çantası kirmizidir.
 (Η τσάντα του παιδιού είναι κόκκινη.)
 - Çocuğun çantası*nı* görüyorum.
 (Βλέπω την τσάντα του παιδιού.)
 - Çocuğun çantası*nın* kolu kırıktır.
 (Το χερούλι της τσάντας του παιδιού είναι σπασμένο.)
 - Çocuğun çantası*na* para koyuyorum.
 (Βάζω λεφτά στην τσάντα του παιδιού.)

- Çocuğ**un** çantas**ında** kitap yok.
(Δεν υπάρχει βιβλίο στην τσάντα του παιδιού.)
- Çocuğ**un** çantas**ından** kalem alıyorum.
(Παίρνω μολύβι από την τσάντα του παιδιού.)
- Çocuğ**un** çantal**arına** bakıyorum.
(Κοιτάζω προς τις τσάντες του παιδιού.)
- Çocuk**ların** çantal**arına** bakıyorum.
(Κοιτάζω προς τις τσάντες των παιδιών.)
- Çocuk çantas**ına** bakıyorum.
(Κοιτάζω προς την παιδική τσάντα.)
- Çocuk çantal**arına** bakıyorum.
(Κοιτάζω προς τις παιδικές τσάντες.)
- Öğrenciler okulun bahçesinde basketbol oynuyorlar.
- Komşunun köpeğinden korkuyor musun?
- Demir'in ceketinin cebinden bir kalem alıyorum.
- Hangi üniversitede okuyorsun?
- Makedonya Üniversitesinde okuyorum.
- Hangi liseye gidiyorsunuz?
- Meslek lisesine gidiyoruz.
- Bu hediyeleri kimin oğluna veriyorsunuz?
- Bu mağazada erkek ayakkabılarını pahalı satıyorlar.
- Biz korku filmlerini sevmiyoruz.
- İnsanlar Beyşehir Gölü'nün kıyısında piknik yapıyorlar.

♦ Στον «Belirtili Ad Tamlaması (A)» ανάμεσα στον κτήτορα και στο κτήμα μπορεί να παρεμβληθούν μια ή περισσότερες λέξεις (συνήθως επίθετα), όχι όμως και στον «Belirtisiz Ad Tamlaması (B)», ο οποίος είναι αδιαίρετος.

- Kadın**ın** kırmızı çantas**ı** çok güzel.
(Η κόκκινη τσάντα της γυναίκας είναι πολύ ωραία.)
- Okul**un** yeni arabal**arı** hızlı gidiyor.
(Τα καινούρια αυτοκίνητα του σχολείου πάνε γρήγορα.)
- Selanik'**in** ince, uzun sokak**ları**nda yürüyorum.
(Περπατάω στους μακρόστενους δρόμους της Θεσσαλονίκης.)
- İstanbul'**un** yıpranmış, eski vapurl**arı** ile tekrar yolculuk yapmak istiyorum.
(Θέλω να ξανακάνω ταξίδια με τα φθαρμένα, παλιά βαπόρια της Κωνσταντινούπολης.)

- Ali'**nin** beş gün önce kaybolan büyük çantas**ını** buldum.
(Βρήκα τη μεγάλη τσάντα του Αλί, η οποία είχε χαθεί πριν από πέντε μέρες.)
- Kırmızı kadın çantas**ı** çok güzel. [αδιαίρετος προσδιορισμός]
(Η κόκκινη γυναικεία τσάντα είναι πολύ ωραία.)
- Yeni okul arabal**arı** hızlı gidiyor. [αδιαίρετος προσδιορισμός]
(Τα καινούρια σχολικά αυτοκίνητα πάνε γρήγορα.)
- Mahalle**min** eski; ama güzel ev**lerini** çok seviyorum.
- Küçük kız**ın** çok zengin amcas**ı** ona yardım etmek istemiyor.